

(ciep geizgonq)

21
Ra yw yw baz ndei
Youh lingh meiz (miz) geiqvah
Eu hwnj ranz coih vax
Baz daj laj coemh feiz

找药医地好，
又另有诡计；
叫上屋捡漏，
放火烧上去。

Baz simdoeg mbouj gaij
Youh lingh caiq daeuj ngeix
Ra yw yw baz ndei
Youh lingh miz geiqvah

她毒心不改，
又再来计议；
找药医地好，
又另有诡计。

Buzyiengz sim mbouj ndei
Haih Sinhngeiz lwggix
Eu hwnj ranz coih vax
Baz daj laj coemh feiz

杨婆心不好，
害顺儿孤弟；
叫上屋捡漏，
放火烧上去。

22
Seiq bien deng feiz coemh
De daej doengh daengz mbwn
Nyawhdaeq baij sienvunz
Couh fat fwn daeuj gouq

四边被火烧，
顺儿哭动天；
玉帝派仙来，
下雨来救援。

Sinhngeiz youq gwnz ranz
Cuengqsing gyangz deih doengh
Seiq bien deng feiz coemh
De daej doengh daengz mbwn

顺儿在屋顶，
放声哭可怜；
四边被火烧，
顺儿哭动天。

Sing gyangz sam sing daej
Dangq simsaej cienz yungz
Nyawhdaeq baij sienvunz
Couh fat fwn daeuj gouq

他哭喊不停，
心似被水煎；
玉帝派仙来，
下雨来救援。

23
Sinhngeiz naeuz Buzyiengz
Gou gag siengj mbouj ndei
Heuh gou hwnj ranz bae
Mwngz coemh feiz gvaq laj

顺儿讲杨婆，
这样做不妥；
叫我上屋顶，
你下面放火。

Gou guh dwg mbouj dwg
Dwg mehlwg itciengz
Sinhngeiz naeuz Buzyiengz

我做对不对，
毕竟母子过；
顺儿讲杨婆，

《Seiq Daih Fwencieg Bouxcuengh》

《壮族四大悲歌》

□ 关仕京 李守汉 整理翻译

Gou gag siengj mbouj ndei

Aeu mwngz daeuj cauhfuk
Guh sim doeg mbouj ndei
Heuh gou hwnj ranz bae
Mwngz coemh feiz gvaq laj

这样做不妥。

要你来造福，
行毒心不妥；
叫我上屋顶，
你下面放火。

Dangq oen camx ndawsim

Youq gwnz ndoi gvaq haemh
Daej ngaengh mbouj ok sing
Sinhngeiz daej mbouj dingz
Bin hwnj ndoeng bae ndoj

像荆扎心窝。

在山上过夜，
哭累心难过；
顺儿哭不停，
逃到山上躲。

24
Buzyiengz sim mbouj ndei
Naeuz Sinhngeiz luenh lai
Faex moeb din youh caij
Lwed baenz gaij hoengzbyan

杨婆心不好，
讲顺儿乱赖；
棍打脚践踏，
血流红成块。

26
Sinhngeiz deng haih saeh
Cuengqsing daej daengz mbwn
Diendaeq dingq sim’ unq
Baij sienvunz daeuj gouq

顺儿被害事，
哭声震到天；
天帝听闻到，
派神仙救援。

Buzyiengz naj caen na
Naeuz baz mbouj cit feiz
Buzyiengz sim mbouj ndei
Naeuz Sinhngeiz luenh lai

杨婆脸皮厚，
说不放火灾；
杨婆心不好，
讲顺儿乱赖。

Sinhngeiz raen duzsien
Couh lienzmuengz roengzgvi
Sinhngeiz deng haih saeh
Cuengqsing daej daengz mbwn

顺儿见神仙，
马上跪求援；
顺儿被害事，
哭声震到天。

Raen Sinhngeiz mbouj dai
Youh siengj cai gya haih
Faex moeb din youh caij
Lwed baenz gaij hoengzbyan

见顺儿不死，
又想来加害；
棍打脚践踏，
血流红成块。

De daej mbouj baenz sing
Gag ienq mingh mbouj baenz
Diendaeq dingq sim’ unq
Baij sienvunz daeuj gouq

他哭不成声，
自怨命运贱；
天帝听闻到，
派神仙救援。

25
Moeb Sinhngeiz laemx namh
Dangq oen camx ndaw sim
Sinhngeiz daej mbouj dingz
Bin hwnj ndoeng bae ndoj

打顺儿倒地，
像荆扎心窝；
顺儿哭不停，
逃到山上躲。

27
Sinhngeiz lwnh duzsien
Miz nuengxmienz youq ranz
Siengj daengz sim cix fanz
Bang ma ranz lwnh dah

顺儿告诉仙，
有小妹在家；
想到心烦乱，
帮去告诉她。

Buzyiengz sim mbouj ndei
Haih Sinhngeiz engq camj
Moeb Sinhngeiz laemx namh

杨婆心不好，
害顺儿太多；
打顺儿倒地，

Sinhngeiz you ndawsim
Lau Dahlingz⑥ cauhcienh
Sinhngeiz lwnh duzsien

顺儿心忧虑，
怕达怜贱差；
顺儿告诉仙，

Miz nuengxmienz youq ranz
⑥ Dahlingz(达怜): 顺儿妹妹的小名。
“达”，壮语“dah”的音译词，对同辈或小辈青少年女性称呼的词头；“怜”，是壮语“lingz”的音译词。

Lau nuengxnyaeq Dahlingz
Mbouj baenz vunz yawz banh
Siengj daengz sim caenx fanz
Bang ma ranz lwnh dah

怕小妹达怜，
不成人成家；
想到心烦乱，
帮去告诉她。

28
Dingq gangj nyinx siliengz
Duz saenzsien hix gyoh
Ma lwnh Dahlingz rox
Daej itloh bae ra

听讲恁凄凉，
仙心如刀割；
来告诉达怜，
一路哭找哥。

Youq ndaw ndoi gvaq haemh
Gag daej ngaengh youh gyangz
Dingq gangj nyinx siliengz
Duz saenzsien hix gyoh

在山中过夜，
哭累叹奈何；
听讲恁凄凉，
仙心如刀割。

Raen Sinhngeiz souhhoj
Duzsien goj rox gyoh
Ma lwnh Dahlingz rox
Daej itloh bae ra

见顺儿受苦，
神仙可怜了；
来告诉达怜，
一路哭找哥。

29
Sinhngeiz song beixnuengx
Raennaj cuengqsing daej
Langh meh raeuz lij leix (lix)
Yawz yienghneix gwnvi

顺儿两兄妹，
见面哭声悲；
若咱妈还活，
怎这样吃亏。

Deng haih dwgrengz lai
Goi deng dai ienuengj
Sinhngeiz song beixnuengx
Raennaj cuengqsing daej

被害辛苦多，
冤枉死这辈；
顺儿两兄妹，
见面哭声悲。

Caeg ndaej buenq vanj souh
Cix dawz daeuj gizneix
Langh meh raeuz lij leix
Yawz yienghneix gwnvi

偷得半碗粥，
拿来献给妹；
若咱妈还活，
怎这样吃亏。
(caengz sat)

Seizcou Haeujsim Gwn Sae’ gva Gyoet

冷饮西瓜需慎食

Seizcou siuvaq hidungj lwgnyez yungzheih baenzbingh, aeu daegbied haeujsim gwnndoet veiswngh, noix gwn yinliu gyoet, mienxndaej gig dungxsaej; caiq gangj, sae’ gva singq caep, seizcou gwn lai rox sieng dungx, ndigah, gaej hawj lwgnyez gwn lai.

Seizcou aenmbwn cienj liengz, dwg aen geiqciet yungzheih baenz dwgliengz ndeu, mehcijlwg aeu hawj lwgnyez gwn di gijgwn hamz veizswnghsu A caeuj veizswnghsu E lai he, hawj aendndang lwgnyez lai dingj ndaej bingh. Yawhfuengz lwgnyez baenz dwgliengz, wng hawj lwgnyez lai gwn di gijgwn aeu cij daeuj guh、bwt daep doihduz、makgenq、byaekheu saekloeg、lwgmak hoengzhenj daengj doxgaiq.

Vunzraeuz Wng Lai Gwn Byaek Mak Saeknding

人们应该多吃红色蔬果

Makdumh、makyinghdauz、makyungz、makdauz naeng nding, mboujdanh ndingfwg nyex vunz ngah gwn, youq

ndaw lwgda cunghyih ciengx ndang conhgyah engq dwg cungj meijyungz、dingj nyieglaux、baiz doeg、ciengx sim、fuengz baenz dwgliengz he.

Canghyw okmingz Yangz Liz gyausou naeuz, daj cunghyih lij lun daeuj gangj, ciengz gwn gij byaek mak saeknding ndaej hawj saeknaj hoengzmaeq. Daj sihyih gakdoh daeuj gangj, cungj byaek mak saeknding neix hamz veizswnghsu C、veiz–swnghsu E、gij nding makyungz

daengj, ndaej dingj nyieglaux、meijyungz, lij ndaej yawh–fuengz baenz dwgliengz dem.

Daj cunghyih lij lun daeuj gangj, ciengz gwn byaek mak saeknding mboujdanh ndaej hawj sailwed bienq unq, gyangq hezcij, lij ndaej cawz caep leih raemx dem. Yangz Liz gyausou naeuz, cungj byaek mak neix dwg cungj dingj yangjva doxgaiq ndeu, gwn de ndaej bang ndang vunz doiceiz nyieglaux、fuengz vunz baenz aiz.

Dan Iq Ndawbiengz

1、Makyungz duhheu yw sim linj: Aeu 2 aen makyungz、20 gwz duhheu. Sien baek duhheu naemz, aeu gij dang de soengq makyungz gwn, baez dog gwn liux. Ngoenz 2 daengz 3 baez, caengz gwn haeux gaxgonq dungx byouq seiz gwn roengzbae.

2、Gaeu lwgbieng yw hezyaz sang: Aeu gaeu lwgbieng ndip 60 gwz (gaeu sauj 30 gwz) gya 600 hauzswngh raemx, baek daengz lw 300 hauzswngh raemx baedauq seiz faen 3 baez gwn,

Dan Iq Fuengzbingh Ywbingh

防病治病小验方

roxnaeuz ndingq roengz boibaujraeuj bae dang caz gwn, ngoenz fuk.

3、Lwggwz gek raemx naengj gwn gyangq hezyaz: Aeu 2 aen lwggwz hau, swiq seuq buqhai dwk dieb, gya di gyu、youz ndeu, gek raemx naengj gwn ndaej giep fung doeng meg、gyangq hezyaz. Lwggwz cei q ndei gaej dat naeng bae.

4、Maknguh yw hei qguenj fatyiemz: Aeu 500 gwz maknguh deng mwi rwed gvaq ma gya 200 gwz

dangzrwi naengj baenz lumj gau nei, cuengq roengz bingz bae ce ndei, haethaemh dungx byouq seiz gak gwn geng ndeu.

5、Gyaeqgaeq、coeng yw baenzae: Aeu aen gyaeqgaeq ndeu, 3 go coeng (moix go daiq buenq dug coengbieg), di raemx caeuq di dangznae ndeu, gek raemx aeuq 15 daengz 20 faen cung, gwn haeux sat gwn dang, itbuen gwn 3 daengz 5 baez couh ndeidingh.